

APOSTOLIDES

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

28 aprilie 2009*

În cauza C-420/07,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 234 CE de Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Regatul Unit), prin decizia din 28 iunie 2007, primită de Curte la 13 septembrie 2007, în procedura

Meletis Apostolides

împotriva

David Charles Orams,

Linda Elizabeth Orams,

* Limba de procedură: engleza.

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnii P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič și A. Ó Caoimh, președinți de cameră, doamna R. Silva de Lapuerta (raportor), domnii J. Malenovský, J. Klučka și U. Lõhmus, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,
grefier: doamna L. Hewlett, administrator principal,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 16 septembrie 2008,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Apostolides, de T. Beazley, QC, și de C. West, barrister, mandatați de S. Congdon, solocator, și de C. Candounas, advocate;
- pentru domnul și doamna Orams, de C. Booth și de N. Green, QC, precum și de A. Ward și B. Bhalla, barristers;
- pentru guvernul cipriot, de domnul P. Clerides, în calitate de agent, asistat de D. Anderson, QC, și de M. Demetriou, barrister;

- pentru guvernul elen, de doamnele K. Samoni-Rantou și S. Chala, precum și de domnul G. Karipsiadis, în calitate de agenți;

- pentru guvernul polonez, de domnul M. Dowgielewicz, în calitate de agent;

- pentru Comisia Comunităților Europene, de domnul F. Hoffmeister și de doamna A.-M. Rouchaud, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 18 decembrie 2008,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea, pe de o parte, a Protocolului nr. 10 „Dispoziții referitoare la Cipru” la Actul privind condițiile de aderare la Uniunea Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană (JO 2003, L 236, p. 955, denumit în continuare „Protocolul nr. 10”), precum și, pe de altă parte, a anumitor puncte din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74).

- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Apostolides, resortisant cipriot, pe de o parte, și domnul și doamna Orams, cuplu căsătorit de resortisanți britanici (denumit în continuare „soții Orams”), pe de altă parte, având ca obiect recunoașterea și executarea în Regatul Unit, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001, a două hotărâri judecătorești pronunțate de Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (Tribunalul Districtual din Nicosia) (Cipru).

Cadrul juridic

Dreptul comunitar

Protocolul nr. 10

- 3 Protocolul nr. 10 are următorul cuprins:

„Înaltele Părți contractante,

reafirmându-și angajamentul de reglementare globală a problemei cipriote, conform rezoluțiilor pertinente ale Consiliului de Securitate al Națiunilor Unite, precum și sprijinul temeinic acordat eforturilor Secretarului General al Națiunilor Unite în acest sens,

având în vedere faptul că nu s-a ajuns la o astfel de reglementare globală,

având în vedere, prin urmare, că este necesar să se prevadă suspendarea punerii în aplicare a acquis-ului în zonele din Republica Cipru în care guvernul Republicii Cipru nu exercită un control efectiv,

având în vedere că, în cazul reglementării problemei cipriote, suspendarea va fi ridicată,

având în vedere că Uniunea Europeană este pregătită să țină seama de condițiile unei astfel de reglementări globale conform principiilor care stau la baza Uniunii Europene,

având în vedere că este necesar să se prevadă condițiile de aplicare a dispozițiilor pertinente ale legislației U[niunii] E[uropene] în ceea ce privește linia de demarcare a zonelor menționate anterior și zonele în care guvernul Republicii Cipru exercită un control efectiv și zonele de suveranitate ale Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord,

dorind ca aderarea Ciprului la Uniunea Europeană să fie benefică pentru toți cetățenii ciprioți și să promoveze pacea și reconcilierea civilă,

având în vedere, prin urmare, că nimic din prezentul protocol nu împiedică adoptarea de măsuri în acest scop,

având în vedere că astfel de măsuri nu afectează punerea în aplicare a acquis-ului, în condițiile prevăzute în tratatul de aderare, în orice altă parte din Republica Cipru,

convin asupra următoarelor dispoziții:

Articolul 1

(1) Aplicarea acquis-ului este suspendată în zonele din Republica Cipru în care guvernul Republicii Cipru nu exercită un control efectiv.

(2) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, decide ridicarea suspendării prevăzute în alineatul (1).

Articolul 2

(1) Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, definește condițiile în care dispozițiile prevăzute în legislația Uniunii Europene se aplică liniei de demarcare dintre zonele menționate în articolul 1 și zonele în care guvernul Republicii Cipru exercită un control efectiv.

(2) Frontiera dintre zona orientală de suveranitate a Regatului Unit și zonele menționate în articolul 1 este considerată ca făcând parte din frontierele externe ale zonelor de suveranitate ale Regatului Unit în sensul părții IV din anexa la protocolul privind zonele de suveranitate ale Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în Cipru pe perioada suspendării aplicării acquis-ului în conformitate cu articolul 1.

Articolul 3

(1) Nicio dispoziție din prezentul protocol nu împiedică adoptarea unor măsuri pentru favorizarea dezvoltării economice a zonelor prevăzute în articolul 1.

(2) Astfel de măsuri nu afectează aplicarea acquis-ului, în condițiile stabilite în tratatul de aderare, în orice altă parte din Republica Cipru

Articolul 4

În cazul reglementării problemei cipriote, Consiliul, hotărând în unanimitate la propunerea Comisiei, decide asupra unor adaptări ale condițiilor privind aderarea Ciprului la Uniunea Europeană care s-ar dovedi necesare pentru a ține cont de comunitatea cipriotă turcă.”

Regulamentul nr. 44/2001

4 Considerentele (16)-(18) ale Regulamentului nr. 44/2001 prevăd:

„(16) Încrederea reciprocă în administrarea justiției la nivel comunitar justifică recunoașterea de plin drept a hotărârilor pronunțate într-un stat membru fără să fie necesară, cu excepția contestațiilor, recurgerea la o altă procedură.

(17) În virtutea aceluiași principiu al încrederii reciproce, procedura în temeiul căreia o hotărâre pronunțată într-un stat membru devine executorie în alt stat membru trebuie să fie eficientă și rapidă. În acest sens, hotărârea de încuviințare a executării unei hotărâri trebuie să fie făcută practic automat în urma unor verificări pur formale ale documentelor furnizate, fără ca instanța să aibă posibilitatea de a invoca din oficiu unul dintre motivele de neexecutare prevăzute în prezentul regulament.

(18) Cu toate acestea, respectarea dreptului la apărare impune ca pârâtul să aibă posibilitatea de a introduce o acțiune, procedura fiind contradictorie, împotriva hotărârii de încuviințare a executării, în cazul în care consideră că unul dintre motivele de neexecutare este îndeplinit. Dreptul la acțiune îi este recunoscut și reclamantului în cazul în care hotărârea de încuviințare a executării este respinsă.”

5 Articolul 1 alineatul (1) din regulamentul menționat stabilește:

„Prezentul regulament se aplică în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.”

6 Potrivit articolului 2 din același regulament:

„(1) Sub rezerva dispozițiilor prezentului regulament, persoanele domiciliat pe teritoriul unui stat membru sunt acționate în justiție, indiferent de naționalitatea lor, în fața instanțelor statului membru în cauză.

(2) Persoanele care nu au naționalitatea statului membru pe teritoriul căruia au domiciliul sunt supuse normelor de competență aplicabile cetățenilor statului în cauză.”

7 Articolul 22 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, cuprins în secțiunea 6, intitulată „Competența exclusivă”, din capitolul II din acesta, prevede:

„Următoarele instanțe au competență exclusivă, indiferent de domiciliu:

1. în materie de drepturi reale imobiliare sau de închiriere a unor imobile, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia este situat imobilul.

Cu toate acestea, în materia închirierii unor imobile în vederea utilizării personale temporare pe o perioadă de cel mult șase luni consecutive, instanțele din statul membru pe teritoriul căruia pârâtul este domiciliat au, de asemenea, competență, cu condiția ca locatarul să fie o persoană fizică și ca proprietarul și locatarul să aibă domiciliul pe teritoriul aceluiași stat membru”.

8 Articolul 34 din regulamentul menționat stabilește:

„O hotărâre nu este recunoscută:

1. dacă recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat;

2. dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, dacă [a se citi «cu excepția cazului în care»] pârâtul nu a introdus o acțiune împotriva hotărârii atunci când a avut posibilitatea să o facă;

3. dacă aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată într-un litigiu între aceleași părți în statul membru solicitat;

4. dacă aceasta este ireconciliabilă cu o hotărâre pronunțată anterior într-un alt stat membru sau într-un stat terț între aceleași părți într-o cauză având același obiect și aceeași cauză, cu condiția ca hotărârea pronunțată anterior să întrunească condițiile necesare pentru a fi recunoscută în statul membru solicitat.”

9 Articolul 35 din același regulament are următorul cuprins:

„(1) De asemenea, o hotărâre nu este recunoscută dacă sunt nesocotite dispozițiile din secțiunile 3, 4 și 6 din capitolul II sau într-unul din cazurile prevăzute la articolul 72.

(2) La verificarea temeiurilor de competență prevăzute în alineatul precedent, autoritatea solicitată este legată de constatările de fapt pe baza cărora instanța din statul membru de origine și-a întemeiat competența.

(3) Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului (1), competența instanței din statul membru de origine nu poate fi revizuită. Criteriul ordinii publice prevăzut la articolul 34 punctul 1 nu poate fi aplicat normelor în materie de competență.”

10 Articolul 38 din Regulamentul nr. 44/2001 prevede:

„(1) O hotărâre pronunțată într-un stat membru și care este executorie în statul în cauză este pusă în executare într-un alt stat membru atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost declarată executorie în statul respectiv.

(2) Cu toate acestea, în Regatul Unit o astfel de hotărâre este pusă în executare în Anglia și Țara Galilor, în Scoția sau Irlanda de Nord atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost înregistrată în vederea executării într-una dintre aceste părți ale Regatului Unit, după caz.”

11 Articolul 45 din Regulamentul nr. 44/2001 stabilește:

„(1) Instanța sesizată cu acțiunea prevăzută la articolul 43 sau 44 nu poate refuza sau revoca o hotărâre de încuviințare a executării decât pentru unul dintre motivele prevăzute la articolele 34 și 35. Instanța se pronunță în termen scurt.

(2) Hotărârea pronunțată în străinătate nu poate fi revizuită pe fond în nicio situație.”

Dreptul național

12 Potrivit legislației naționale, drepturile de proprietate funciară aferente zonelor din Republica Cipru în care guvernul acestui stat membru nu exercită un control efectiv (denumite în continuare „zona de nord”) rămân valide și de actualitate, în pofida invadării teritoriului cipriot în 1974 de armata turcă și a ocupării militare ulterioare a unei părți a acestui stat.

13 În temeiul articolului 21 alineatul 2 din Legea 14/60 privind tribunalele, în versiunea aplicabilă în acțiunea principală, în cazul în care o acțiune are ca obiect un aspect legat de un bun imobil, „această acțiune este introdusă la *Ēparchiako Dikastirio* (Tribunalul Districtual) din districtul în care se află bunul respectiv”.

14 Prin ordonanța pronunțată de *Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias* (Curtea Supremă a Republicii Cipru), publicată la 13 septembrie 1974 în *Ēpisimi Ēfimerida tis Kypriakis Dimokratias* (*Jurnalul Oficial al Republicii Cipru*), și anume ulterior invadării zonei de nord, districtele *Kyrenia* și *Nicosia* au fost reunite.

- 15 Potrivit legislației cipriote, se consideră valabilă o comunicare a unui act de sesizare către un soț prin înmânarea actului respectiv celuilalt soț. Dacă pârâtul nu se înfățișează în termen de zece zile de la comunicarea actului de sesizare a instanței, reclamantul poate solicita judecarea în lipsă. Înfațișarea este un act care nu impune prezentarea vreunui mijloc de apărare.
- 16 Pentru o acțiune în anularea unei hotărâri pronunțate în lipsă, este necesar ca reclamantul să demonstreze că dispune de o apărare plauzibilă („arguable defence”).

Acțiunea principală și întrebările preliminare

- 17 Procedura derulată în fața instanței de trimitere are ca obiect recunoașterea și executarea în Regatul Unit, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001, a două hotărâri judecătorești pronunțate de Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias (denumite în continuare „hotărârile în cauză”) în privința unei acțiuni introduse împotriva soților Orams de domnul Apostolides în legătură cu un bun imobil (denumit în continuare „imobilul”).
- 18 Imobilul este situat în Lapithos, în districtul Kyrenia, care face parte din zona de nord. Acesta se afla în proprietatea familiei domnului Apostolides, care îl ocupa înainte ca armata turcă să invadeze Ciprul în 1974. Deoarece familia domnului Apostolides aparținea comunității cipriote elene, aceasta a fost constrânsă să își abandoneze casa și s-a stabilit în zona insulei controlată efectiv de guvernul cipriot (denumită în continuare „zona controlată de guvern”).
- 19 Soții Orams pretind că au cumpărat imobilul în cursul anului 2002, de bună-credință, de la un terț care îl achiziționase de la autoritățile din Republica Turcă a Ciprului de Nord, entitate care, până în prezent, nu a fost recunoscută de niciun stat, cu excepția Republicii Turcia. Achiziționările succesive ar fi fost conforme legilor în vigoare în

această entitate. Soții Orams au construit o vilă și stau frecvent în imobil, pe care îl folosesc drept casă de vacanță.

- 20 Circulația persoanelor între zona de nord și zona controlată de guvern a fost restrânsă până în luna aprilie a anului 2003.
- 21 La 26 octombrie 2004, Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias, instanță cipriotă cu sediul în zona controlată de guvern, a emis actele de sesizare a instanței în ceea ce privește acțiunea introdusă de domnul Apostolides împotriva soților Orams. Aceste acte, și anume câte unul pentru fiecare soț, au fost comunicate la fața locului în aceeași zi, la adresa imobilului, de un agent procedural care își desfășoară activitatea în raza instanței respective. Ambele acte au fost comunicate prin înmânare personală doamnei Orams, care a refuzat să semneze actul în care era consemnată această comunicare.
- 22 Agentul procedural nu a informat-o pe doamna Orams nici în ceea ce privește calitatea sa, nici în ceea ce privește natura documentelor înmânate, acestea din urmă fiind redactate în greacă, limbă pe care soții Orams nu o înțeleg. Cu toate acestea, doamna Orams a înțeles că aceste documente aveau caracter oficial și că erau de natură juridică.
- 23 Pe prima pagină a fiecărui act de sesizare, în limba greacă, era indicat că, pentru a evita pronunțarea unei hotărâri în lipsă, partea trebuia să se înfățișeze la Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias în termen de zece zile de la comunicare.
- 24 Deși a întâmpinat dificultăți pentru a găsi în zona de nord un avocat vorbitor de greacă și care avea dreptul să pledeze la instanțele din zona controlată de guvern, doamna Orams a reușit să obțină ajutorul unui astfel de avocat, care s-a angajat să se prezinte în fața instanței în numele acesteia la 8 noiembrie 2004. Acesta nu s-a prezentat însă în fața instanței menționate la data indicată, ci numai în ziua următoare.

- 25 La 9 noiembrie 2004, întrucât nu s-a prezentat nimeni pentru soții Orams, Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias s-a pronunțat în lipsă asupra cererii domnului Apostolides. În aceeași zi, instanța respectivă refuza să accepte împuternicirea adusă de avocatul doamnei Orams, pentru motivul că era redactată în engleză, iar nu în greacă sau în turcă.
- 26 Potrivit instanței de trimitere, hotărârea pronunțată în lipsă de Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias dispune ca soții Orams:
- să demoleze vila, piscina și împrejmuirea pe care o construiseră pe imobil;
 - să lase de îndată imobilul în libera posesie a domnului Apostolides;
 - să îi plătească domnului Apostolides diferite sume cu titlu de despăgubiri speciale și de beneficii lunare nerealizate, și anume chirii, până la executarea integrală a hotărârii, sume care urmau să fie majorate cu dobânzi;
 - să înceteze orice intervenție ilegală în imobil, personal sau prin interpuși, și
 - să plătească diferite sume cu titlu de cheltuieli de judecată, majorate cu dobânzi.

- 27 La 15 noiembrie 2004, soții Orams au formulat o opoziție la hotărârea menționată. După ce aceștia și domnul Apostolides și-au prezentat probele și argumentele, Eparchiako Dikastirio tis Lefkosias, prin hotărârea din 19 aprilie 2005, a respins opoziția soților Orams pentru motivul că, în esență, aceștia nu prezentaseră o apărare plauzibilă pentru a contesta titlul de proprietate al domnului Apostolides. Soții Orams au fost obligați la plata cheltuielilor de judecată aferente acțiunii.
- 28 Aceștia din urmă au declarat apel împotriva hotărârii prin care le-a fost respinsă opoziția. Apelul a fost respins prin hotărârea pronunțată de Anotato Dikastirio tis Kypriakis Dimokratias la 21 decembrie 2006.
- 29 La 18 octombrie 2005, domnul Apostolides a prezentat documentele necesare în Anglia pentru a solicita, în temeiul Regulamentului nr. 44/2001, recunoașterea și executarea hotărârilor în cauză. Prin ordonanța din 21 octombrie 2005, un Master al High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division, a declarat hotărârile menționate executorii în Anglia în temeiul aceluiași regulament.
- 30 Întrucât soții Orams au atacat ordonanța menționată în temeiul articolului 43 din Regulamentul nr. 44/2001, un judecător al High Court of Justice a dispus anularea acesteia prin decizia din 6 septembrie 2006. Domnul Apostolides a declarat apel la instanța de trimitere împotriva acestei decizii, în temeiul articolului 44 din regulamentul menționat.
- 31 În aceste împrejurări, Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) [...]

Suspendarea aplicării acquis-ului comunitar în zona de nord, în temeiul articolului 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 10 [...], împiedică o instanță dintr-un stat membru să recunoască și să execute o hotărâre pronunțată de o instanță din Republica Cipru cu sediul în zona controlată de guvern cu privire la o proprietate din zona de nord, atunci când recunoașterea și executarea sunt solicitate în temeiul Regulamentului [...] nr. 44/2001 [...], care face parte din acquis-ul comunitar?

- 2) Articolul 35 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 autorizează sau obligă o instanță dintr-un stat membru să nu recunoască și să nu execute o hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru cu privire la o proprietate dintr-o zonă a acestui din urmă stat membru în care guvernul acestui stat membru nu exercită un control efectiv? O hotărâre de această natură încalcă în special articolul 22 din Regulamentul nr. 44/2001?

- 3) O hotărâre a unei instanțe dintr-un stat membru, cu sediul într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestui stat exercită un control efectiv, hotărâre care privește o proprietate dintr-o zonă în care guvernul acestui stat nu exercită un control efectiv, poate să nu fie recunoscută sau să nu fie executată în temeiul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 pentru motivul că hotărârea nu poate fi executată în practică în locul în care se află proprietatea, deși hotărârea este executorie în zona statului membru controlată de guvern?

- 4) Atunci când

— s-a pronunțat o hotărâre în lipsă împotriva unui pârât;

- pârâtul a atacat apoi hotărârea pronunțată în lipsă, în cadrul unei proceduri inițiate în fața instanței de origine, dar

- în urma unei audieri complete și echitabile, opoziția sa nu a fost admisă pentru motivul că acesta nu a reușit să formuleze o apărare plauzibilă (care este necesară în temeiul legislației naționale pentru ca o astfel de hotărâre să fie anulată),

acest pârât se poate opune executării hotărârii inițiale pronunțate în lipsă sau a hotărârii privind opoziția, în conformitate cu articolul 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001, pentru motivul că actul de sesizare a instanței nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea înainte de pronunțarea în lipsă a hotărârii inițiale? Are vreo consecință faptul că ședința s-a limitat la examinarea motivelor pe care pârâtul le opunea cererii?

- 5) La aplicarea criteriului prevăzut la articolul 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001, și anume dacă «actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent [...] a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea», care sunt factorii relevanți pentru evaluare? Mai exact:
- a) În cazul în care comunicarea sau notificarea a adus efectiv în atenția pârâtului actul de sesizare a instanței, este relevant să fie luate în considerare acțiunile (sau omisiunile) pârâtului sau ale avocaților săi ulterioare comunicării sau notificării?

 - b) Care ar fi eventuala relevanță a unui anumit comportament al pârâtului sau al avocaților săi sau a dificultăților întâmpinate de aceștia?

- c) Este relevant că avocatul pârâtului s-a putut prezenta la proces înainte de pronunțarea hotărârii în lipsă?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

- 32 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă suspendarea aplicării acquis-ului comunitar în zona de nord, prevăzută la articolul 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 10, se opune aplicării Regulamentului nr. 44/2001 în privința unei hotărâri pronunțate de o instanță cipriotă cu sediul în zona controlată de guvern, însă care privește un imobil situat în zona de nord.
- 33 Trebuie să se arate de la bun început că actul de aderare a unui nou stat membru se întemeiază în mod esențial pe principiul aplicării imediate și integrale a dispozițiilor de drept comunitar în privința statului respectiv, derogările fiind admise numai în măsura în care sunt prevăzute expres de dispoziții tranzitorii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 decembrie 1982, Metallurgiki Halyps/Comisia, 258/81, Rec., p. 4261, punctul 8).
- 34 În această privință, Protocolul nr. 10 constituie o derogare tranzitorie de la principiul amintit la punctul anterior, întemeiată pe situația excepțională existentă în Cipru.
- 35 Cu toate acestea, astfel cum a arătat avocatul general la punctul 35 din concluzii, dispozițiile unui act de aderare care permit derogarea de la normele Tratatului CE sunt de strictă interpretare în raport cu dispozițiile corespunzătoare din tratat și trebuie

limitate la ceea ce este absolut necesar pentru atingerea obiectivului acestuia (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 29 martie 1979, Comisia/Regatul Unit, 231/78, Rec., p. 1447, punctul 13, Hotărârea din 23 martie 1983, Peskeloglou, 77/82, Rec., p. 1085, punctul 12, Hotărârea din 17 ianuarie 1985, Piraiki-Patraiki și alții/Comisia, 11/82, Rec., p. 207, punctul 26, Hotărârea din 14 decembrie 1989, Agegate, C-3/87, Rec., p. 4459, punctul 39, precum și Hotărârea din 3 decembrie 1998, KappAhl, C-233/97, Rec., p. I-8069, punctul 18).

- 36 În acțiunea principală, derogarea prevăzută în Protocolul nr. 10 nu poate fi interpretată în sensul că se opune aplicării Regulamentului nr. 44/2001 în privința hotărârilor în cauză pronunțate de instanța cipriotă.
- 37 Astfel, din interpretarea literală a articolului 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 10 rezultă că suspendarea pe care acesta o prevede este limitată la aplicarea acquis-ului comunitar în zona de nord. Cu toate acestea, în acțiunea principală, hotărârile în cauză, a căror recunoaștere a fost solicitată de domnul Apostolides, au fost pronunțate de o instanță cu sediul în zona controlată de guvern.
- 38 Faptul că aceste hotărâri privesc un imobil situat în zona de nord nu se opune interpretării menționate la punctul anterior, în măsura în care, pe de o parte, nu anihilează obligația de a aplica Regulamentul nr. 44/2001 în zona controlată de guvern și, pe de altă parte, nu implică nici că acest regulament este aplicabil, din acest motiv, în această zonă de nord (a se vedea, prin analogie, Hotărârea din 1 martie 2005, Owusu, C-281/02, Rec., p. I-1383, punctul 31).
- 39 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că suspendarea aplicării acquis-ului comunitar în zona de nord, prevăzută la articolul 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 10, nu se opune aplicării Regulamentului nr. 44/2001 în privința unei hotărâri pronunțate de o instanță cipriotă cu sediul în zona controlată de guvern, însă care privește un imobil situat în zona de nord.

Cu privire la întrebările a doua-a cincea

- 40 În legătură cu întrebările a doua-a cincea, trebuie să se precizeze că este invocată de Comisie posibilitatea ca litigiul să nu intre în domeniul de aplicare *ratione materiae* al Regulamentului nr. 44/2001. Prin urmare, o asemenea susținere impune să se determine dacă acțiunea principală poate fi considerată „materie civilă și comercială” în sensul articolului 1 din acest regulament.
- 41 În această privință, este important să se amintească faptul că, pentru a asigura, în măsura posibilului, egalitatea și uniformitatea drepturilor și obligațiilor care decurg din Regulamentul nr. 44/2001 pentru statele membre și pentru persoanele interesate, noțiunea „materie civilă și comercială” nu trebuie interpretată ca reprezentând o simplă trimitere la dreptul intern al unuia sau al altuia dintre aceste state. Noțiunea respectivă trebuie considerată o noțiune autonomă, care trebuie interpretată prin referire, pe de o parte, la obiectivele și la sistemul regulamentului menționat și, pe de altă parte, la principiile generale care reies din ansamblul sistemelor juridice naționale (a se vedea Hotărârea din 14 octombrie 1976, LTU, 29/76, Rec., p. 1541, punctul 3, Hotărârea din 16 decembrie 1980, Rüffer, 814/79, Rec., p. 3807, punctul 7, Hotărârea din 21 aprilie 1993, Sonntag, C-172/91, Rec., p. I-1963, punctul 18, Hotărârea din 15 mai 2003, Préservatrice foncière TIARD, C-266/01, Rec., p. I-4867, punctul 20, Hotărârea din 18 mai 2006, ĀEZ, C-343/04, Rec., p. I-4557, punctul 22, precum și Hotărârea din 15 februarie 2007, Lechouritou și alții, C-292/05, Rep., p. I-1519, punctul 29).
- 42 Interpretarea autonomă a noțiunii „materie civilă și comercială” conduce la excluderea anumitor decizii judecătorești din domeniul de aplicare al Regulamentului nr. 44/2001 din cauza elementelor care caracterizează natura raporturilor juridice dintre părțile în litigiu sau obiectul acestuia (a se vedea Hotărârile citate anterior LTU, punctul 4, Rüffer, punctul 14, Préservatrice foncière TIARD, punctul 21, ĀEZ, punctul 22, precum și Lechouritou și alții, punctul 30).
- 43 Astfel, Curtea a considerat că, deși anumite litigii dintre o autoritate publică și o persoană de drept privat pot intra în domeniul de aplicare al noțiunii respective, situația este diferită atunci când autoritatea publică acționează în exercitarea puterii publice (a

se vedea Hotărârile citate anterior LTU, punctul 4, Rüffer, punctul 8, Sonntag, punctul 20, Préservatrice foncière TIARD, punctul 22, precum și Lechouritou și alții, punctul 31).

- 44 Într-adevăr, manifestarea prerogativelor de autoritate publică de către una dintre părțile din litigiu, prin exercitarea de către aceasta a unor puteri exorbitante în raport cu normele aplicabile în relațiile dintre particulari, exclude un asemenea litigiu din materia civilă și comercială în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 (a se vedea în acest sens Hotărârile citate anterior LTU, punctul 4, Rüffer, punctele 9 și 16, Sonntag, punctul 22, Préservatrice foncière TIARD, punctul 30, precum și Lechouritou și alții, punctul 34).
- 45 Acțiunea principală privește un litigiu între particulari al cărui obiect este obținerea de daune interese pentru luarea în posesie nelegală a unui imobil, predarea și repunerea acestuia în situația anterioară, precum și încetarea oricărei alte intervenții nelegale. Acțiunea introdusă astfel nu este îndreptată împotriva unor comportamente sau a unor proceduri care presupun manifestarea prerogativelor de autoritate publică de către una dintre părțile din litigiu, ci împotriva unor acte îndeplinite de particulari.
- 46 În consecință, trebuie să se considere că acțiunea principală se înscrie în „materia civilă și comercială” în sensul articolului 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001.

Cu privire la a doua întrebare

- 47 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă faptul că o hotărâre este pronunțată de o instanță dintr-un stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv poate fi considerat o încălcare a normei în materie de competență prevăzute la articolul 22 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 și, în

consecință, poate să justifice un refuz de a recunoaște sau de a executa o asemenea hotărâre în temeiul articolului 35 alineatul (1) din acest regulament.

- 48 În această privință, trebuie să se constate că articolul 22 din Regulamentul nr. 44/2001 cuprinde o listă imperativă și exhaustivă a forurilor cu competență judiciară internațională exclusivă ale statelor membre. Acest articol nu face decât să desemneze statul membru ale cărui instanțe sunt competente *ratione materiae*, fără să repartizeze însă competențele în cadrul statului membru respectiv. Este de competența fiecărui stat membru să își determine propria organizare judiciară.
- 49 În plus, principiul interzicerii revizuirii competenței instanței din statul membru de origine, prevăzut la articolul 35 alineatul (3) din regulamentul menționat – revizuirea nefiind permisă decât în raport cu dispozițiile de la alineatul (1) al aceluiași articol –, împiedică efectuarea, în acțiunea principală, a unei revizuirii a competenței interne a instanțelor din statul membru de origine respectiv.
- 50 În consecință, regula *forum rei sitae* prevăzută la articolul 22 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 privește competența judiciară internațională a statelor membre, iar nu competența judiciară internă a acestora.
- 51 În acțiunea principală, este cert că imobilul este situat pe teritoriul Republicii Cipru și că, prin urmare, norma în materie de competență prevăzută la articolul 22 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 a fost respectată. Faptul că imobilul se află în zona de nord poate avea, eventual, efecte asupra competenței interne a instanțelor cipriote, însă nu poate avea niciun efect în sensul acestui regulament.

52 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 35 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 nu autorizează o instanță dintr-un stat membru să refuze recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate de instanțele dintr-un alt stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv.

Cu privire la a treia întrebare

53 Prin intermediul celei de a treia întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă faptul că o hotărâre pronunțată de instanțele dintr-un stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv nu poate fi executată, în practică, în locul în care se află imobilul constituie un motiv de refuz al recunoașterii sau al executării în temeiul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001.

— Cu privire la articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001

54 Potrivit articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, o hotărâre nu este recunoscută dacă recunoașterea este vădit contrară ordinii publice a statului membru solicitat. Articolul 45 alineatul (1) din același regulament prevede un caz identic de refuz de *exequatur*.

55 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că articolul 34 din Regulamentul nr. 44/2001 trebuie interpretat strict în măsura în care constituie un obstacol în calea realizării unuia dintre obiectivele fundamentale ale acestui regulament (a se vedea Hotărârea din 2 iunie 1994, Solo Kleinmotoren, C-414/92, Rec., p. I-2237, punctul 20, Hotărârea din 28 martie 2000, Krombach, C-7/98, Rec., p. I-1935, punctul 21, precum și Hotărârea din 11 mai 2000, Renault, C-38/98, Rec., p. I-2973, punctul 26). În ceea ce privește, mai precis, clauza de ordine publică prevăzută la articolul 34 punctul 1 din regulamentul menționat, nu trebuie să se recurgă la aceasta decât în cazuri excepționale (a se vedea Hotărârea din 4 februarie 1988, Hoffmann, 145/86, Rec., p. 645, punctul 21, Hotărârea

din 10 octombrie 1996, Hendrikman și Feyen, C-78/95, Rec., p. I-4943, punctul 23, Hotărârea Krombach, citată anterior, punctul 21, și Hotărârea Renault, citată anterior, punctul 26).

56 Deși, în principiu, statele membre rămân libere să determine, în temeiul rezervei înscrise la articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, conform concepțiilor naționale, cerințele propriei ordini publice, limitele acestei noțiuni se stabilesc prin interpretarea acestui regulament (a se vedea Hotărârile citate anterior Krombach, punctul 22, și Renault, punctul 27).

57 Prin urmare, deși nu este de competența Curții să determine conținutul conceptului de ordine publică a unui stat membru, acesteia îi revine totuși obligația de a controla limitele în cadrul cărora instanța dintr-un stat membru poate recurge la această noțiune pentru a nu recunoaște o hotărâre pronunțată în alt stat membru (Hotărârile citate anterior Krombach, punctul 23, și Renault, punctul 28)

58 În această privință, trebuie să se arate că, interzicând revizuirea pe fond a unei hotărâri străine, articolul 36 și articolul 45 alineatul (2) din Regulamentul nr. 44/2001 nu permit instanței din statul solicitat să refuze recunoașterea sau executarea acestei hotărâri numai pentru motivul că ar exista o divergență între norma de drept aplicată de instanța din statul de origine și cea pe care ar fi aplicat-o instanța din statul solicitat dacă aceasta ar fi fost sesizată cu litigiul. În mod similar, instanța din statul solicitat nu poate controla exactitatea aprecierilor de drept sau de fapt ale instanței din statul de origine (a se vedea Hotărârile citate anterior Krombach, punctul 36, și Renault, punctul 29).

59 Recurgerea la clauza de ordine publică prevăzută la articolul 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 nu poate fi admisă decât în ipoteza în care recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru ar încălca în mod inacceptabil ordinea juridică a statului solicitat, în măsura în care ar aduce atingere unui principiu fundamental. Pentru a respecta interzicerea revizuirii pe fond a hotărârii străine,

atingerea respectivă ar trebui să constituie o încălcare vădită a unei norme de drept considerată esențială în ordinea juridică a statului solicitat sau a unui drept recunoscut ca fundamental în această ordine juridică (a se vedea Hotărârile citate anterior Krombach, punctul 37, și Renault, punctul 30).

60 În această privință, instanța din statul solicitat nu poate, cu riscul de a pune sub semnul întrebării finalitatea Regulamentului nr. 44/2001, să refuze recunoașterea unei hotărâri pronunțate în alt stat membru numai pentru motivul că apreciază că, în această hotărâre, dreptul național sau dreptul comunitar a fost aplicat greșit. Dimpotrivă, este important să se considere că, în asemenea cazuri, sistemul de căi de atac instituit în fiecare stat membru, completat de mecanismul trimiterii preliminare prevăzut la articolul 234 CE, furnizează justițiabililor o garanție suficientă (a se vedea Hotărârea Renault, citată anterior, punctul 33). Clauza de ordine publică nu ar interveni în asemenea cazuri decât în măsura în care eroarea de drept respectivă ar implica faptul că recunoașterea sau executarea hotărârii în statul solicitat este considerată o încălcare vădită a unei norme de drept esențiale în ordinea juridică a statului membru respectiv (a se vedea în acest sens Hotărârea Renault, citată anterior, punctul 34).

61 În acțiunea principală, astfel cum au arătat domnul Apostolides, precum și guvernele cipriot și elen, instanța de trimitere nu a menționat niciun principiu fundamental al ordinii juridice a Regatului Unit căruia recunoașterea sau executarea hotărârilor în cauză i-ar putea aduce atingere.

62 În consecință, în lipsa unui principiu fundamental din ordinea juridică a Regatului Unit căruia recunoașterea sau executarea hotărârilor în cauză i-ar putea aduce atingere, niciun refuz de recunoaștere a acestora, în temeiul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, nu ar fi justificat pentru motivul că o hotărâre pronunțată de o instanță dintr-un alt stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv nu poate fi executată, în practică, în locul în care se află imobilul. În mod similar, niciun refuz de executare nu ar fi opozabil în temeiul dispoziției menționate, potrivit articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001.

— Cu privire la articolul 38 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001

- 63 Fără a aduce atingere considerațiilor de mai sus, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, în cadrul aplicării articolului 234 CE, aceasta poate extrage din cuprinsul întrebărilor formulate de instanța națională, având în vedere informațiile prezentate de aceasta, elementele care necesită interpretarea dreptului comunitar pentru a-i permite instanței naționale să rezolve problema de drept cu care este sesizată (a se vedea Hotărârea din 28 ianuarie 1992, *López Brea și Hidalgo Palacios*, C-330/90 și C-331/90, Rec., p. I-323, punctul 5, Hotărârea din 30 septembrie 2003, *Köbler*, C-224/01, Rec., p. I-10239, punctul 60, și Hotărârea din 9 noiembrie 2006, *Chateignier*, C-346/05, Rec., p. I-10951, punctul 18).
- 64 Or, în acțiunea principală, deși împrejurarea că hotărârile în cauză nu pot fi executate în statul membru de origine nu poate justifica refuzul recunoașterii sau al executării acestora, în temeiul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001, nu este mai puțin adevărat că o asemenea împrejurare ar putea fi relevantă în sensul articolului 38 alineatul (1) din același regulament.
- 65 Potrivit acestei din urmă dispoziții, o hotărâre pronunțată într-un stat membru și care este executorie în statul respectiv este pusă în executare într-un alt stat membru atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost declarată executorie în statul respectiv.
- 66 Prin urmare, caracterul executoriu al hotărârii în statul membru de origine constituie o condiție pentru executarea acestei hotărâri în statul membru solicitat (a se vedea Hotărârea din 29 aprilie 1999, *Coursier*, C-267/97, Rec., p. I-2543, punctul 23). În această privință, deși efectul recunoașterii trebuie să fie, în principiu, că sunt atribuite hotărârilor autoritatea și eficacitatea de care acestea se bucură în statul membru în care au fost pronunțate (a se vedea Hotărârea *Hoffmann*, citată anterior, punctele 10 și 11), nu există totuși niciun motiv pentru a acorda unei hotărâri, cu ocazia executării, drepturi pe care nu le are în statul membru de origine [a se vedea Raportul referitor la Convenția privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială întocmit de domnul Jenard (JO 1979, C 59, p. 48)] sau efecte pe care nu le-ar produce o hotărâre de același tip pronunțată direct în statul membru solicitat.

67 Cu toate acestea, în acțiunea principală nu se poate susține în mod valabil că hotărârile în cauză sunt lipsite de caracter executoriu în statul membru de origine.

68 Astfel, este vorba despre hotărâri de obligare în privința cărora certificatul prevăzut la articolul 54 din Regulamentul nr. 44/2001 constată caracterul executoriu în statul membru de origine la data eliberării acestui certificat.

69 În această privință, trebuie să se constate că Regulamentul nr. 44/2001 se limitează la a reglementa procedura de *exequatur* a titlurilor executorii străine și nu privește executarea propriu-zisă, care rămâne supusă dreptului național al instanței sesizate (a se vedea Hotărârea din 2 iulie 1985, *Deutsche Genossenschaftsbank*, 148/84, Rec., p. 1981, punctul 18, Hotărârea din 3 octombrie 1985, *Capelloni și Aquilini*, 119/84, Rec., p. 3147, punctul 16, precum și Hotărârea *Hoffmann*, citată anterior, punctul 27), fără ca aplicarea normelor de procedură din statul solicitat în cadrul executării să poată aduce atingere efectului util al sistemului prevăzut de regulamentul menționat în materie de *exequatur* încălcând principiile stabilite în materia respectivă, fie expres, fie implicit, chiar de regulament (a se vedea în acest sens Hotărârea *Capelloni și Aquilini*, citată anterior, punctul 21, Hotărârea *Hoffmann*, citată anterior, punctul 29, precum și Hotărârea din 15 mai 1990, *Hagen*, C-365/88, Rec., p. I-1845, punctul 20).

70 Faptul că reclamantii ar putea întâmpina dificultăți pentru a obține executarea hotărârilor în cauză în zona de nord nu poate lipsi aceste hotărâri de caracterul executoriu și, prin urmare, nu împiedică instanțele din statul membru solicitat să declare executorii asemenea hotărâri.

71 Având în vedere cele ce precedă, trebuie să se răspundă la a treia întrebare adresată că faptul că o hotărâre pronunțată de instanțele dintr-un stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv nu poate fi executată, în practică, în locul în care se află imobilul nu constituie un motiv de refuz al recunoașterii sau al executării în temeiul articolului 34 punctul 1 din

Regulamentul nr. 44/2001 și nici nu implică lipsa caracterului executoriu al unei asemenea hotărâri în sensul articolului 38 alineatul (1) din regulamentul respectiv.

Cu privire la a patra întrebare

72 Prin intermediul celei de a patra întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în lipsă poate fi refuzată în temeiul articolului 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 pentru motivul că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea, în cazul în care acesta din urmă a avut posibilitatea să introducă o acțiune la instanțele din statul membru de origine împotriva acestei hotărâri.

73 În această privință, din considerentele (16)-(18) ale Regulamentului nr. 44/2001 reiese că sistemul de acțiuni pe care îl prevede împotriva recunoașterii sau a executării unei hotărâri urmărește să stabilească un echilibru just între, pe de o parte, încrederea reciprocă în administrarea justiției la nivelul Uniunii, care justifică recunoașterea și declararea ca executorii de plin drept a hotărârilor pronunțate într-un alt stat membru, și, pe de altă parte, respectarea dreptului la apărare, care impune ca pârâtul să aibă posibilitatea de a introduce o acțiune, procedura fiind contradictorie, împotriva hotărârii de încuviințare a executării, în cazul în care consideră că unul dintre motivele de neexecutare este îndeplinit.

74 În Hotărârea din 14 decembrie 2006, ASML (C-283/05, Rec., p. I-12041), Curtea a avut ocazia să sublinieze diferențele dintre articolul 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 și articolul 27 punctul 2 din Convenția din 27 septembrie 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 1972, L 299, p. 32).

- 75 Articolul 34 punctul 2 sus-menționat, spre deosebire de articolul 27 punctul 2 amintit, nu impune în mod necesar conformitatea cu legea a comunicării sau a notificării actului de sesizare a instanței, ci mai degrabă respectarea efectivă a dreptului la apărare (Hotărârea ASML, citată anterior, punctul 20).
- 76 Astfel, potrivit articolului 34 punctul 2 și articolului 45 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001, recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în lipsă trebuie refuzată, în cazul introducerii unei acțiuni, dacă actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea, cu excepția cazului în care acesta din urmă nu a introdus la instanțele din statul membru de origine o acțiune împotriva acestei hotărâri atunci când a avut posibilitatea să o facă.
- 77 Din cuprinsul dispozițiilor menționate reiese că o hotărâre pronunțată în lipsă în temeiul unui act de sesizare a instanței care nu a fost comunicat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să îi permită acestuia să își pregătească apărarea trebuie recunoscută dacă acesta din urmă nu a avut inițiativa să introducă o acțiune împotriva hotărârii respective atunci când a avut posibilitatea să o facă.
- 78 Cu atât mai mult, dreptul la apărare pe care legiuitorul comunitar a vrut să îl protejeze prin articolul 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 este respectat în cazul în care pârâtul a introdus efectiv o acțiune împotriva hotărârii pronunțate în lipsă, iar această acțiune i-a permis să susțină că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită să își pregătească apărarea.
- 79 În acțiunea principală, este cert că soții Orams au introdus o asemenea acțiune în statul membru de origine împotriva hotărârii pronunțate în lipsă la 9 noiembrie 2004. În consecință, articolul 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 nu poate fi invocat în mod valabil.

- 80 Având în vedere cele de mai sus, trebuie să se răspundă la a patra întrebare că recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în lipsă nu poate fi refuzată în temeiul articolului 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 în cazul în care pârâțul a avut posibilitatea să introducă o acțiune împotriva hotărârii pronunțate în lipsă, iar această acțiune i-a permis să susțină că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită să își pregătească apărarea.

Cu privire la a cincea întrebare

- 81 Având în vedere răspunsul dat la a patra întrebare, nu este necesar să se răspundă la a cincea întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 82 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) Suspendarea punerii în aplicare a acquis-ului comunitar în zonele din Republica Cipru în care guvernul acestui stat membru nu exercită un control efectiv, prevăzută la articolul 1 alineatul (1) din Protocolul nr. 10 „Dispoziții referitoare la Cipru” la Actul privind condițiile de aderare la Uniunea**

Europeană a Republicii Cehe, a Republicii Estonia, a Republicii Cipru, a Republicii Letonia, a Republicii Lituania, a Republicii Ungare, a Republicii Malta, a Republicii Polone, a Republicii Slovenia și a Republicii Slovace și adaptările tratatelor pe care se întemeiază Uniunea Europeană, nu se opune aplicării Regulamentului nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială în privința unei hotărâri pronunțate de o instanță cipriotă cu sediul în zona insulei controlată efectiv de guvernul cipriot, însă care privește un imobil situat în zonele menționate.

- 2) Articolul 35 alineatul (1) din Regulamentul nr. 44/2001 nu autorizează o instanță dintr-un stat membru să refuze să recunoască sau să execute o hotărâre pronunțată de instanțele dintr-un alt stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui din urmă stat în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv.
- 3) Faptul că o hotărâre pronunțată de instanțele dintr-un stat membru cu privire la un imobil situat într-o zonă a acestui stat membru în care guvernul acestuia nu exercită un control efectiv nu poate fi executată, în practică, în locul în care se află imobilul nu constituie un motiv de refuz al recunoașterii sau al executării în temeiul articolului 34 punctul 1 din Regulamentul nr. 44/2001 și nici nu implică lipsa caracterului executoriu al unei asemenea hotărâri în sensul articolului 38 alineatul (1) din regulamentul respectiv.
- 4) Recunoașterea sau executarea unei hotărâri pronunțate în lipsă nu poate fi refuzată în temeiul articolului 34 punctul 2 din Regulamentul nr. 44/2001 în cazul în care pârâtul a avut posibilitatea să introducă o acțiune împotriva hotărârii pronunțate în lipsă, iar această acțiune i-a permis să susțină că actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu i-a fost comunicat sau notificat în timp util și într-o manieră care să îi permită să își pregătească apărarea.

Semnături